

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

**LEGE privind aprobarea Ordonanței
pentru modificarea și completarea Legii nr. 201/2016 privind stabilirea
condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și
a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și
combaterea efectelor consumului produselor din tutun**

Secțiunea a 2 - a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Necesitatea unor reglementări care să cuprindă obligațiile legale pentru punerea pe piață a noilor produse din tutun încălzit.

Totodată, Comisia Europeană a sesizat apariția pe piața Uniunii a acestor produse noi și a emis în 29 iunie 2022 Directiva delegată (UE) 2022/2100 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor exceptări care vizează produsele din tutun încălzit, care prevede obligații și termene explicite pentru țările membre al UE.

2.2 Descrierea situației actuale

Cadrul legal existent la nivel național, la acest moment, este reprezentat în principal de Legea nr. 201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun. Aceasta reglementează obligațiile pe care trebuie să le îndeplinească produsele din tutun care sunt puse la dispoziția consumatorilor din România, inclusiv produsele de tutun încălzit.

Problema, așa cum o semnalează Raportul Comisiei Europene, o reprezintă creșterea vânzărilor de produse din tutun încălzit, care a depășit 2,5 % din totalul vânzărilor de produse din tutun la nivelul Uniunii. În prezent, conform prevederilor din Directiva 2014/40/UE, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 201/2016, produsele din tutun încălzit sunt exceptate de la interdicțiile privind adaosul de arome și de la obligațiile privind etichetarea cu avertismentele de sănătate combinate (text și fotografie). În aceste condiții a fost adoptată Directiva delegată (UE) 2022/2100 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului, care prevede interdicția privind introducerea pe piață a produselor din tutun cu o aromă caracteristică sau care conțin arome în oricare dintre componentele lor, cum ar fi filtrele, hârtiile, ambalajele, capsulele sau orice caracteristică tehnică

care permite modificarea mirosului sau a gustului produselor din tutun sau modificarea intensității arderii lor și pentru produsele din tutun încălzit. În plus, aceasta stabilește obligativitatea etichetării pentru produsele din tutun încălzit, în măsura în care acestea sunt produse din tutun pentru fumat, cu mesajul de informare și avertismentele de sănătate combinate.

Adoptarea prevederilor Directivei delegate (UE) 2022/2100 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului va contribui la informarea adecvată cu privire la efectele utilizării produselor de tutun încălzit și la alinierea compoziției acestora în privința aromelor cu prevederile aplicabile pentru celelalte produse.

Beneficiarii direcți ai reglementării sunt adulții și tinerii care au folosit / folosesc țigări electronice sau dispozitive electronice. Conform cifrelor Raportului OECD/EU 2022, Health at a Glance 2022, adulții care folosesc zilnic sau ocazional țigări electronice sau dispozitive electronice similare au fost în anul 2019 aproximativ 2% din totalul populației.

Sursa: OECD/European Union (2022), Health at a Glance: Europe 2022: State of Health in the EU Cycle, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/507433b0-en>

Beneficiarii indirecti sunt fumătorii din prezent și tinerii care pot fi atrași de mirajul unor produse care par să aibă riscuri mai reduse pentru sănătate. Primii, respectiv ponderea adulților care fumează zilnic în România - conform studiului INS, Starea de sănătate a populației din România - reprezintă 19% din populația adultă. Conform aceluiași studiu, procentul persoanelor fumătoare (fumat zilnic sau ocazional țigări) din grupa de vârstă 15-24 de ani este de 19,97%.

Un grup ținută afectat îl va reprezenta industria producătoare și care comercializează produse de tutun încălzit, pentru care vor exista costuri economice legate de modificarea compoziției produselor de tutun încălzit și legate de etichetare.

Neadoptarea proiectului de act normativ până la data de 23 iulie 2023 va conduce la începerea procedurii de infringement pentru țara noastră.

În temeiul art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), transpunerea directivelor UE este o obligație esențială a statelor membre UE, iar nerespectarea acestei obligații este de o gravitate certă.

În temeiul art. 260 alin. (3) din TFUE și în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), în situația în care statul membru nu și-a îndeplinit obligația de comunicare a măsurilor de transpunere a unei directive adoptate în conformitate cu o procedură legislativă, Comisia poate sesiza CJUE cu privire la această încălcare a obligației prevăzută de tratate și poate propune Curții să impună sancțiuni financiare statului membru respectiv în cuantum considerabil (Hotărârile în cauzele: C-543/17, Comisia Europeană împotriva Belgiei, pct. 85; C-550/18, Comisia Europeană împotriva Irlandei, pct. 82; C-549/18, Comisia Europeană împotriva României, pct. 73, C-658/19, Comisia Europeană împotriva Spaniei, pct. 64).

Pentru anul 2023 cuantumul sumei forfetare stabilite de Comisia Europeană pentru România este de 1.708.000 euro la care se pot propune penalități pe zi de întârziere. Tot potrivit jurisprudenței CJUE, un stat membru nu poate invoca nicio

situație internă pentru a justifica neîndeplinirea obligațiilor sau nerespectarea termenelor prevăzute de normele UE (Hotărârea în cauza C-297/08, Comisia/Italia, pct. 83 și cauzele citate, precum și hotărârea în cauza C-658/19, pct. 19 și 77).

Soluția legislativă propusă, aceea a Ordonanței Guvernului, permite încadrarea în termenul stabilit de transpunere a prevederilor Directivei Delegate, care este 23 iulie, astfel încât până la data de 23 octombrie 2023 să poată fi puse în aplicare prevederile aplicabile pentru produsele de tutun încălzit.

2.3. Schimbări preconizate

Promovarea acestui act normativ este determinată în principal de:

- creșterea volumului vânzărilor pe piață a produselor din tutun încălzit, categorie nouă de produse din tutun;

- necesitatea punerii în concordanță a dispozițiilor Legii nr. 201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun cu prevederile Directivei delegate (UE) 2022/2100 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor exceptări care vizează produsele din tutun încălzit.

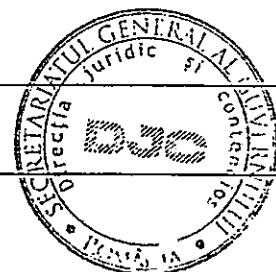
Astfel, prin proiectul de Ordonanță a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, termenul de produs din tutun încălzit este definit drept un produs nou din tutun care este încălzit pentru a produce o emisie care conține nicotină și alte substanțe chimice, care este apoi inhalată de utilizator(i) și care, în funcție de caracteristicile sale, este un produs din tutun care nu arde sau un produs din tutun pentru fumat.

Se modifică exceptarea prevăzută în alin.(7), cu privire la interdicțiile prevăzute la alin.(1) și alin.(10), pentru produsele din tutun altele decât țigarele și tutunul de rulat, prin adăugarea în această categorie și a produselor din tutun încălzit.

La art.11 se modifică titlul și alin.(1), prin cuprinderea și a produselor din tutun încălzit în reglementare, astfel: se exceptează de la prevederile art. 9 alin. (2) și art .10 produsele din tutun pentru fumat, altele decât țigarele, tutunul de rulat, tutunul pentru narghilea și produsele din tutun încălzit. În acest caz și în plus față de avertismentul general specificat la art. 9 alin. (1), fiecare pachet unitar și orice ambalaj exterior al acestor produse poartă unul dintre avertismentele sub formă de text incluse în lista din anexa I.

Prezenta ordonanță transpune Directiva Delegată (UE) 2022/2100 a Comisiei din 29 iunie 2022 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor exceptări care vizează produsele din tutun încălzit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 283 din 3 noiembrie 2022.

2.4. Alte informații – Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al actului normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

Beneficiul adoptării prezentului act normativ este reprezentat de crearea cadrului legal adecvat pentru punerea pe piață a tuturor produselor din tutun, respectiv prin includerea produselor din tutun încălzit.

De asemenea, proiectul de act normativ are în vedere asigurarea protecției sănătății populației pe teritoriul României

3.2. Impactul social

Adoptarea prezentului proiect de ordonanță are caracter social, prin asigurarea etichetării corecte a produselor din tutun încălzit.

Proiectul de act normativ contribuie la protejarea sănătății generale a populației, prin prevederea de mesaje de atenționare adecvate fiecărui tip de produse din tutun existente pe piață.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

În aplicarea prevederilor art. 34 din Constituția României, care prevede că: „(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat. (2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”, Ministerul Sănătății asigură adoptarea unor reglementări noi pentru produse de tutun încălzit tot mai utilizate, în vederea reducerii atractivității acestora și conștientizării faptului că și acestea prezintă efecte negative asupra stării de sănătate, inclusiv adicția, similar produselor clasice din tutun pentru fumat.

3.4. Impactul macro-economic

În 2021, companiile din sectorul tutunului au virat 4 miliarde la buget, echivalentul a circa 1,7% din PIB. Sursa: Bursa.ro: <https://www.bursa.ro/anul-trecut-companiile-din-sectorul-tutunului-au-virat-4-miliarde-euro-la-buget-echivalentul-a-circa-1-7-procente-din-pib-83310849>

În contrapondere, UE suportă o povară economică substanțială din cauza fumatului. O estimare conservatoare a acestor costuri se încadrează între 98-130 miliarde EUR pe an, sau între 1,04-1,39% din Produsul Intern Brut al regiunii pentru anul 2000. Costurile adevărate sunt, fără îndoială, mai mari și vor continua să fie escaladate dacă nu se iau măsurile adecvate. Această creștere a costurilor va rezulta din ratele mai mari de fumat în noile state membre ale UE10, îmbunătățirile asistenței medicale și creșterea cererii de servicii medicale. Fumători, dar și nefumători, guverne și angajați trebuie să acopere aceste costuri. Dovezile empirice arată că consumul de tutun reprezintă o povară netă pentru bugetele de stat chiar și după contabilizarea taxei colectate pe tutun și a economiilor din plățile de asigurări sociale din cauza mortalității premature în rândul fumătorilor. (TOBACCO OR HEALTH IN THE EUROPEAN UNION PAST, PRESENT AND FUTURE (europa.eu) Tobacco or Health In the European Union Past, Present and Future (europa.eu))

În România, aproape 43.000 de români au murit în 2010 din cauza unei boli cauzate de fumat. Aproape un sfert (23,8%) din toate decesele în rândul bărbaților și

aproximativ unul din doisprezece (8,2%) din toate decesele în rândul femeilor în 2010 au fost cauzate de tutun. Aceste rate sunt mai mari decât media altor țări cu venituri medii. Majoritatea acestor decese sunt cauzate de cancer pulmonar și de alte tipuri de cancer induse de tutun, accidente vasculare cerebrale, boli cardiace ischemice și alte boli cardiovasculare și boli respiratorii. Costurile tratării bolilor cauzate de fumat au fost de peste 1,2 miliarde de lei în 2012, aproximativ 5,4% din cheltuielile totale pentru sănătate în acel an. Aceste costuri sunt aproape sigur o subestimare, având în vedere că reflectă doar costurile cazurilor spitalizate și cazurilor finanțate de Programele Naționale de Sănătate și sunt limitate la un subset al bolilor cauzate de consumul de tutun. Economics-Tobacco-TC-Romania-raport-14.11.2016.pdf (tobacconomics.org)

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Veniturile din accizele la tutun reprezintă 45,5% din veniturile bugetare provenite din accize, în 2021 fiind plătit la buget un venit cu 13% mai mult ca în 2020. Sursa: Bursa.ro: <https://www.bursa.ro/anul-trecut-companiile-din-sectorul-tutunului-au-virat-4-miliarde-euro-la-buget-echivalentul-a-circa-1-7-procente-din-pib-83310849>

Potrivit INS, în 2021, totalul exporturilor de produse din tutun a fost de peste 1,34 miliarde de euro, contribuția pozitivă a tutunului la balanța de plăți fiind de circa un miliard de euro. Sursa: https://www.economica.net/industria-tutunului-a-virat-la-buget-aproape-20-miliarde-lei-in-2021-jti-romania_582429.html

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impact asupra mediului de afaceri

Pe plan local, cele patru companii – BAT, JTI, PMI și Imperial Tobacco – angajează direct aproape 5.000 de salariați, având în România trei fabrici. În 2020, România a devenit al doilea producător european de țigarete, după Polonia și la egalitate cu Germania. Sursa: https://www.economica.net/industria-tutunului-a-virat-la-buget-aproape-20-miliarde-lei-in-2021-jti-romania_582429.html

3.6. Impact asupra mediului înconjurător

Conform OMS, la nivel mondial, industria tutunului generează anual costuri globale de peste 8 milioane decese, 600 milioane de arbori distruși, 200.000 hectare de teren atribuit cultivării tutunului, 22 miliarde tone apă utilizate în această industrie și 84 milioane tone CO₂ eliminate în mediu.

Cea mai mare parte a tutunului este cultivată în țările cu venituri mici și medii, unde apa și terenurile agricole sunt adesea extrem de necesare pentru producerea de alimente. În schimb, suprafețe uriașe sunt folosite pentru cultivarea plantelor de tutun extrem de nocive sănătății, în timp ce suprafețe tot mai mari de terenuri cu păduri sunt defrișate, pentru a face loc unor astfel de culturi.

Raportul OMS "Tobacco: Poisoning our planet" evidențiază faptul că amprenta de carbon a industriei din producția, procesarea și transportul tutunului este echivalentă cu o cincime din CO₂ produs de industria companiilor aeriene comerciale în fiecare an, contribuind și mai mult la încălzirea globală.

„Produsele din tutun sunt cele mai toxice reziduuri de pe planetă, conținând peste 7.000 de substanțe chimice toxice, care intră în mediu atunci când sunt aruncate

Aproximativ 4,5 trilioane filtre de țigări poluează anual oceanele, râurile, trotuarele și parcurile orașelor, solul și plajele” a declarat dr. Ruediger Krech, Director OMS, pentru promovarea sănătății. Sursa: Report Tobacco: poisoning our planet <https://www.who.int/publications/i/item/9789240051287>

Reducerea consumului de produse de tutun încălzit va contribui la asigurarea îndeplinirii cerințelor art. 35 din Constituția României, privind dreptul la un mediu sănătos.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării
Transmiterea informațiilor privind produsele din tutun, țigaretile electronice și flacoanele de reumplere se realizează prin Platforma comună a UE de transmitere a datelor (EU-CEG).

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

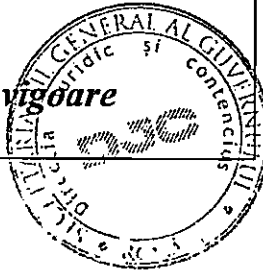
3.9. Alte informații - Nu sunt

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani),
inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta:						

(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
4.7. Prezentarea, în cazul actelor normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară	
4.8. Alte informații Prezentul proiect de act normativ nu are impact bugetar asupra bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate. Acest proiect nu influențează bugetul anual de cheltuieli.	
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului actului normativ asupra legislației în vigoare 	

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ
Prezentul act normativ nu produce modificarea altor acte normative subsecvente. În vederea aplicării prevederilor privind etichetarea Ministerul Sănătății va adopta un ordin de ministru privind notificarea produselor de tutun încălzit pentru fumat.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea actului normativ cu legislația UE (în cazul actelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezentul act normativ asigură transpunerea în legislația națională a Directivei Delegate (UE) 2022/2100 a Comisiei din 29 iunie 2022 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor exceptări care vizează produsele din tutun încălzit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 283 din 3 noiembrie 2022.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații - Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative.

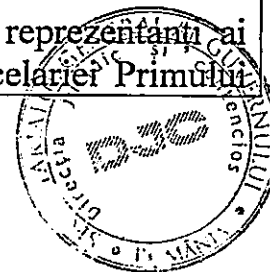
Părțile potențial interesate sunt: Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei și industria.

În conformitate cu prevederile art. 5.3 din Legea nr. 332 din 15 noiembrie 2005 privind ratificarea Convenției - cadru WHO pentru controlul tutunului, adoptată la Geneva, Elveția, la 21 mai 2003: "În stabilirea și implementarea politicilor de sănătate publică referitoare la controlul tutunului, părțile vor acționa pentru protejarea acestor politici de interesele comerciale sau de alt tip din industria tutunului, în conformitate cu legea națională".

Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Finanțelor au comunicat faptul că nu consideră necesară avizarea.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

La nivelul Ministerului Sănătății au avut loc consultări cu reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerului Afacerilor Interne, ai Căminului

ministru, ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, ai Institutului de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” și ai Institutului Național de Sănătate Publică.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative
6.4. Nu este cazul.
6.5. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.6. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ - Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 718/2023 b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6.7. Alte informații
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ respectă prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Informarea societății civile s-a realizat în perioada de consultărilor publice.
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea actului normativ
8.1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ Respectarea termenelor prevăzute în Directiva delegată (UE) 2022/2100 a Comisiei din 29 iunie 2022, respectiv adoptarea și publicarea, cel târziu până la 23 iulie 2023, a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive, respectiv aplicarea acestor dispoziții începând cu 23 octombrie 2023.
8.2. Alte informații - Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 201/2016 privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

